

Markéta Šichtařová: Energie už zase zdražují, a to je jen začátek

- editor007 | 26. června 2024

ČESKO: Průmyslová produkce neustále meziročně klesá. Samozřejmě není na místě dělat závěry z jednoho měsíce. Ale data ukazují, že nejde o žádnou jednorázovou záležitost. Je to už trend. Prakticky poslední rok se průmysl zmenšuje.

Zkrátka jde do zásadního útlumu, který nemá nic společného s hospodářským cyklem, ale jde o strukturální, hlubokou změnu, ztrátu konkurenceschopnosti, ubývání zejména těžkého průmyslu.

A zde platí: Většinou vlna poškozování průmyslu začíná u energetiky, následně se přelévá do těžkého a energeticky velmi náročného průmyslu, odtud se přesouvá do stavebnictví a strojírenství. A tak dál a dál. Jednotlivé výroby na sebe navazující se pokládají jak domino směrem od energeticky nejvíce náročných výrob až do jemnějších výrob. Přesně takovou vlnu jsme pozorovali i v covidu kvůli lockdownům, následně pak podruhé při šíření inflační vlny.

Co se to tedy děje? Bohužel rozjíždí se další vlna, která začíná v energetice a postupně dominově projede celou ekonomikou až do jemnějších výrob. Co je příčinou: Možná jste měli dojem, že energetická krize již odezněla. To je ovšem chybný předpoklad. Navenek viditelný pokles ceny elektřiny prezentovaný jako konec energetické krize je pouze vedlejší projev toho, že kvůli útlumu průmyslu poklesla poptávka po energiích, a proto není tak velký převis poptávky po energiích nad jejich nabídkou. Jenomže byt tento převis není tak velký jako na vrcholu krize, převis to pořád je. A nejspíš vzroste.

Symbolem zeleného tažení Evropy, které v posledních letech tlačilo cenu energií směrem nahoru, je koncept emisních povolenek. Nebo jinak – evropský systém obchodování s emisemi ETS je hlavním nástrojem EU pro snížení emisí skleníkových plynů. Smyslem zavedení povolenek bylo omezit emise a zároveň ekonomicky zatraktivnit „čisté“ zdroje elektřiny. Vycházelo se z toho, že když se cena povolenek zvyšuje, roste i motivace firem, aby se snažily omezovat emise. Jenže nikdo nedokáže dopředu naplánovat, jak se bude ekonomice a průmyslu dařit, a tedy jaký objem povolenek by odpovídal dané situaci na trhu. Výsledkem je, že v době ekonomické krize je povolenek nadbytek a zlevňují. Naopak v době svižného růstu ekonomiky jich je najednou nedostatek a jejich cena letí vzhůru.

Cena emisních povolenek se přitom od února roku 2022 po dobu zhruba jednoho roku držela poblíž hladiny 100 EUR za tunu CO₂. To znamenalo u úrovní historických maxim. Jaká je aktuální situace? V úvodu roku 2024 cena emisních povolenek klesla do blízkosti hladiny 60 EUR/tunu CO₂. Za tím stála zmíněná slabost evropské ekonomiky a jejího průmyslu. K poklesu cen emisních povolenek také přispělo nadprůměrně teplé počasí, které jsme viděli na podzim roku 2023. Musíme si uvědomit, že výroba tepla je dalším sektorem náročným na povolenky. I proto velikost poptávky po povolenkách nedosahuje úrovně z posledních zhruba 2 let. Aktuálně cena emisních povolenek už znovu narůstá – konkrétně k hladině 70 EUR.

Zlevnění emisních povolenek bylo faktorem, který ještě v prvním čtvrtletí roku 2024 přispíval k rychlejšímu poklesu cen elektřiny. To už neplatí. Se zpětným nárůstem cen emisních povolenek znovu narůstá také cena elektřiny. Podle posledních zpráv statistiků vzrostla o 11,1 % meziročně.

Jinými slovy, pokud se honem rychle nepostavíme Green Dealu a nesmeteme ho, pokud

nedemaskujeme, že u Green Dealu je údajná ekologie jen záminku, ale skutečným cílem je destrukce naší energetiky, naše zchudnutí bude nevyhnutelné.

AUTOR: Markéta Šichtařová

ZDROJ: Blog iDnes